

ГУМЕНЮК Костянтин Віталійович (кандидат медичних наук, доцент кафедри військової хірургії Української військово-медичної академії)

Командування медичних сил Збройних Сил України, Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ САНІТАРНИХ ВТРАТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД ВИБУХОВИХ ПОРАНЕНЬ БОЙОВИМИ БЕЗПІЛОТНИМИ ЛІТАЛЬНИМИ АПАРАТАМИ

Представлені результати отриманих санітарних втрат в зоні проведення ООС від вибухових поранень у військовослужбовців сил оборони України від застосування бойових безпілотних літальних апаратів (БПЛА).

В умовах сьогодення, коли науковий прогрес в науці та техніці має стрімкий розвиток, де передові технології все більше використовуються у повсякденному житті людей в усьому світі, ми є свідками використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) не тільки в мирних цілях. На жаль локальні збройні конфлікти в усьому світі засвідчили ефективність безпілотників не тільки у розвідці але і в бойових умовах у Сирії, Іраку та Афганістані, у війні між Вірменією та Азербайджаном. У Гібридній війні на Сході України використання БПЛА має місце і це використання призводить до санітарних втрат з боку військовослужбовців всіх силових відомств, які приймають участь в зоні ООС. В доступній нам літературі ми не знайшли повідомлень про особливості поранень та величину санітарних втрат від використання бойових БПЛА, тому метою даної роботи було визначити ці особливості на власному досвіді з зони проведення ООС.

Прогнозування санітарних втрат військ є основою для визначення потреб в силах і засобах медичної служби під час планування медичного забезпечення бойових дій та операцій. Під санітарними втратами розуміють – поранених і хворих, які втратили боєздатність не менше ніж на одну добу і надійшли на етап медичної евакуації. До безповоротних втрат зараховують тих, хто загинув на полі бою, помер до

надання медичної допомоги, пропав безвісті або потрапив у полон [1].

Виклад основного матеріалу дослідження

Нами було проведено дослідження отримання поранень з застосуванням противником бойових дронів-безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у військовослужбовців всіх силових відомств в зоні проведення ООС за останні два роки. Загальна кількість поранених становила – 23 військовослужбовця. У 11(48%) стан був розцінений, як важкий обумовлений важкою крововтратою та важкістю отриманих поранень, геморагічним шоком. У 9(39%) поранених стан розцінений середньої важкості, у 3(13%) поранених стан був задовільний, поранення були не важкими. Аналізуючи характер отриманих поранень від бойових БПЛА, було встановлено, що в більшості випадків були використані бойові снаряди ВОГ -17, ВОГ -25 (рис.1). Характер отриманих поранень мав відмінності, які характеризувались ураженням всіх ділянок тулуба – голови, грудної клітки, живота та кінцівок (рис.2). На нашу думку такий важкий характер поранень був обумовлений розсіюванням ранихих снарядів поруч з пораненими, завдяки прицільній точності БПЛА.

Рис. 1 Бойові снаряди для використання БПЛА

Рис.2 Поранений Р., 29 років. Вибухове поранення з множинними вогнепальними поєднаними пораненнями грудної клітки, черевної порожнини, вогнепальним переломом правого стегна дефектом шкіри та м'язів. Травматичний шок III стадії

Характер поранень був множинним та поєднаним, з проникаючими пораненнями грудної клітки та живота в ділянках незахищеними від індивідуальних засобів

захисту- шолому та бронежилета. Загальна летальність становила 5 (21,7%) випадків, чотири військовослужбовці загинули від важких поранень з

масивною кровотечею та проникаючим характером поранень. Один військовослужбовець загинув від ускладнень після отриманих поранень з розвитком хірургічного сепсиса на 23 добу.

Висновки

Таким чином, аналізуючи отримані результати слід зазначити, що використання бойових дронів-БпЛА в сучасних війнах та локальних збройних конфліктах призводить до великих санітарних втрат з летальністю 21,7%, за рахунок вибухових, множинних важких поєднаних поранень з пошкодженням всіх ділянок тулуба, масивною кровотечею та пошкодженням внутрішніх органів за рахунок дії осколкових уражень близьких до тіла людини в момент вибуху. Використання бойових дронів-БпЛА в майбутньому може призводити до значних санітарних втрат живої сили та техніки, що потрібно враховувати при медичному забезпеченні, розрахунків сил та засобів при

надані допомоги не тільки на полі бою а і на всіх етапах та рівнях медичної допомоги та евакуації. Характер поранень від бойових БпЛА потребує подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Военно-польова хірургія / за ред. Я.Л. Заруцького, В.Я. Білого.-К.: В.63 Фенікс. 2018. – 552 с.
2. Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Правил медичного забезпечення польотів державної авіації України» від 30.09.2015 № 519, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1287/27732(зі змінами).
3. Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» від 14.08.2008 № 402, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за № 1109/15800(зі змінами).

Командування Медичних Сил
ЗС України

**ОСОБЛИВОСТІ САНІТАРНИХ ВТРАТ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ ОБОРОНИ
УКРАЇНИ ВІД ВИБУХОВИХ ПОРАНЕНЬ
БОЙОВИМИ БЕЗПЛОТНИМИ ЛІТАЛЬНИМИ
АПАРАТАМИ**

Головний хірург ЗС України
полковник м/с кмед.н., доцент Костянтин Гуменок

Санітарні втрати

З 2014 року в зоні збройного конфлікту на Сході України загинуло понад 10 тисяч осіб та більше 21 тисячі осіб отримали поранення. Серед військовослужбовців всіх сирових структур найбільших втрат зазнали ЗС України. Загинули – 4,100, поранені 9,5 тис – 10,5 тис. Санітарні втрати – 11238 осіб, із них бойові – 8749

Під час бойових дій на сході України грамаголіти становить 22,0%. Іншу частину пацієнтів вибухові поранення складають 7,9%, ФМІТ – 12,7%.

АКТУАЛЬНІСТЬ

- ♦ Гостра крововтрата є причиною смерті у 50 % поранених на полі бою у 30% на передових етапах медичної евакуації
- ♦ 90% смертельних випадків від поранень відбуваються до надходження в госпіталь
- ♦ 75% - смертельних випадків пов'язані з ушкодженнями що несумісні з життям

Сучасна зброя

Частота поранень органа зору доси до 2-8%, інтима патологія частота очей становить 2,4%.

 Частота вогнепальних поранень грудної клітки становить **8-11%**

 Частота вогнепальних поранень живота в сучасних військових конфліктах **6,6-9%**. Під час проведення АТО-ООС - **7%**.

 Під час проведення АТО-ООС питома вага ушкоджень кінцівок становить **62,6%** (нижніх - **36,9%**, верхніх - **25,7%**)

 Під час проведення АТО-ООС питома вага ушкоджень кінцівок становить **62,6%** (нижніх - **36,9%**, верхніх - **25,7%**)

 Під час проведення АТО-ООС вогнепальні поранення з тонькою епідермісальною суцільністю становлять **2-4%**

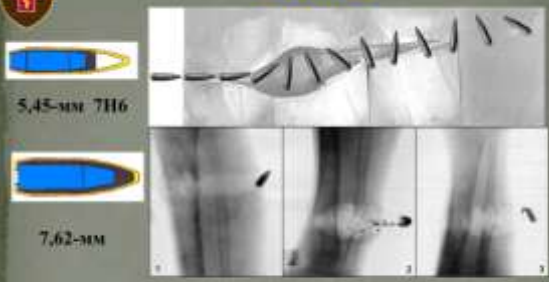

Балістика

5,45-мм 7Н6

7,62-мм

Вбивча дія кулі - це кількість кінетичної енергії (Дж), яка надана кулею тілу людини (мінімально достатня - 250-300 Дж).

